

Naar een volgend leven

Vroeger of later word je geconfronteerd met verlieservaringen. Met tegenslagen, ziekte, verval, kortom met kwetsbaarheid. Dan breekt een gevoel van onzekerheid, van onrust door die culmineert in de vraag: is dit het voor mij? Wil ik, kan ik zo verder op dit pad? Het is het moment waarin je het leven onder de loep neemt. Je weet dan al, intuïtief - ik wil mijn leven veranderen. In de onderstroom dient zich iets aan dat je onrustig maakt.

Je gaat op zoek.

Je ont-dekt het leven dat je tot nu toe geleefd hebt. Keuzes die je gemaakt hebt, blijken vaak geen echte keuzes geweest te zijn. Ze hebben zich aangediend en jij bent de weg ingeslagen die zich aandienende. Maar zoals Freek de Jonge dicht in *Wees niet bang*: je kunt altijd weer opnieuw beginnen. Je kunt je leven hernemen. Niet zozeer door de uiterlijke omstandigheden te veranderen maar vooral door een nieuwe vrijheid te verwerven, door je autonomie te heroveren.

Hoe doe je dat? Hoe overdenk je je leven? Dat gaat niet zonder spiegels. Mensen die je vragen stellen zonder oordeel en zo een spiegel voorhouden. Ook in de kunst en literatuur kun je gespiegeld worden. François Jullien raadt aan om romans en gedichten te lezen³⁵. Wanneer iets daarin je raakt, weet je dat jij niet alleen leest maar ook gelezen wordt.

Ze zijn een spiegel. Ze nemen je mee in de verbeelding van *une seconde vie*. Ze kunnen een handvat zijn om je leven te hernemen. Om opnieuw te kiezen. Om je vrij te maken van de slavernij van het opvullen van de tekortbehoeften, zoals de zucht naar geld, macht, invloed, en erkenning. Ze kunnen eilandjes zichtbaar maken van waarheden die niet gebaseerd zijn op vernuft en intellect, maar die opdoemen uit de onderstroom. Ze waren er altijd al, onder water, en wachtten op ont-dekking. In romans lichten ze vaak op - verborgen als ze waren in de drukte van je bestaan.

35) François Jullien, *Une seconde de vie* (2017)